

CAP

VERNELL

Nº 59

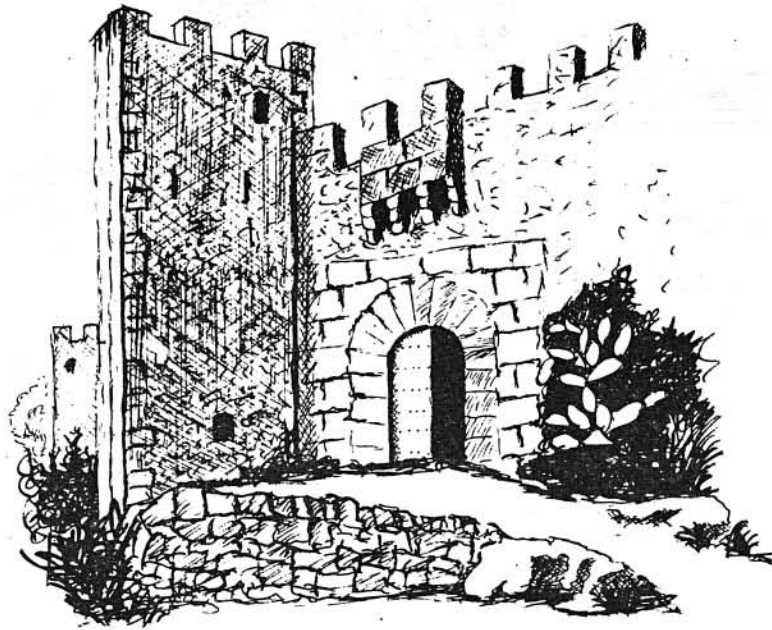
Capdepera-Cala Rajada

Novembre 1985

I que no era guapo això?

portalet

ASISTÈNCIA SOCIAL I TERCERA EDAT

El propassat dia 7 del present mes de novembre, l'Ajuntament aprovava gairebé per unanimitat la creació d'una residència per a la Tercera Edat, bé en un edifici de nova construcció, bé mitjançant l'habilitació d'un edifici ja existent. En el mateix Ple s'aprovava la creació d'una plaça d'assistent social.

Ambdós fets, íntimament lligats, posen en evidència una vegada més, les mancances de la societat que tots conformam, incapaç de donar resposta personal i solidària a les demandes dels més desvalguts. Tots preferim cercar l'escalfor de les institucions encara que això suposi una major càrrega impositiva. Ens estimam més pagar i no tenir maldecaps. Així són les coses.

El fet és que Capdepera i Cala Rajada exigeixen una residència per a la Tercera Edat. I els primers, els vells. Tots, ben segur, voldrien passar els darrers anys de la seva vida prop dels seus, enrevoltats dels fills i dels néts. La realitat, però, ens diu que això resulta cada dia més problemàtic, per no dir impossible. I aquesta tendència, gens desitjable, no sols no duu un camí regressiu sinó que tot apunta a una demanda sempre major de llocs on trobar el recer que la família no pot o no vol donar.

Com ha d'esser aquesta futura residència que l'Ajuntament ha aprovat? Pareix evident, i en aquest sentit s'han pronunciat les associacions "Ca Nostra" i "Sol Naixent", que són impen-sables dues residències per als dos nuclis de població. Raons d'orde pràctic i econòmic ho desaconsellen de tot punt. És important que així ho entenguin els més directament implicats, la gent gran, i així ho entenem també nosaltres. Pensam que s'ha de donar un marge de confiança i de maniobra a l'Ajuntament per tal que aquest actui segons les possibilitats reals que es presentin.

Sigui el que sigui que es faci i on es faci, mai serà a gust de tots. I sent així, no se n'ha de fer una qüestió prioritària ni un entrebanc de la ubicació d'aquest futur centre, del qual el més important és la seva mateixa creació.

La creació d'una plaça d'assistent social, evidentment necessària, vendrà també a pal·liar una carència fruit, com ja hem dit, del sistema social. La bona voluntat de grups aglutinats principalment entorn de les parròquies de Capdepera i Cala Rajada, ha esdevingut de tot punt insuficient, i la presència d'un especialista pot ajudar a alleugerir el problema d'aquelles persones en situació més precària.

Estam, així, davant dues decisions municipals que no podem menys que considerar encertades. Dolorosament, dramàticament encertades.

RESUM Prometerem el mes passat que ampliaríem la notícia que anticipàvem de la II TROBADA DELS BUNYOLS, i així ho fem. Poques coses podem afegir a no ser que se superaren les previsions i l'èxit fou total. Balladors d'Artà, Sant Llorenç, Manacor, Felanitx i Capdepera, la Banda de Música, bunyols o rompre i una gentada, tot fa pensar que tenim bunyolada per molts d'anys. Així sigui.

HEM FET AQUEST NÚMERO:

Joan Nebot
Mari-Germa Melis
Joana Colom
Maria Vives
Antoni Riutort
Pep Terrassa
Llucià Sirer
Mª Antònia Nadal
Jaume Fuster
Coloma Mayol
Manuel López
Bàrbara Flaquer
Ani Muñoz
Gregori Mateu

BOLLETÍ DE L'OBRA CULTURAL BALEAR

Capdepera-Cala Rajada

NOVEMBRE 1985

Carrer d'es Port, 43
Capdepera

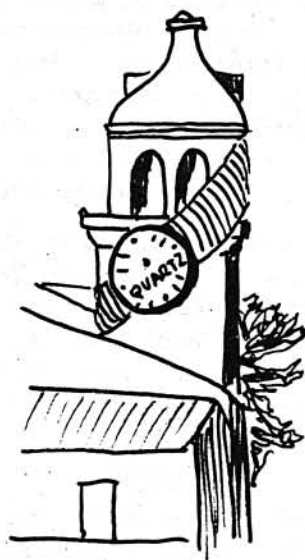
Depòsit Legal: P.M. 497/80

Imprimeix:
APÓSTOL Y CIVILIZADOR, Petra.

Els articles publicats en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

CARRERS Si cada vegada que plou els carrers han de quedar fets malbé, haurem de convenir que l'asfaltat dels carrers de Capdepera deixa molt que desitjar. Així mateix, pareix que encara hi ha problemes en algunes conduccions d'aigua neta. Entre una cosa i altra, el poble es fa difícilment transitable alguns dies.

RELLOTGE Ja sabeu que el rellotge de l'Església de Capdepera és una màquina molt sensible que s'espenya cada dos per tres. Fins ara, cada vegada que això succeïa suposava haver d'enviar a demanar un tècnic de Ciutat. El darrer pic, però, hi posà les mans en Joan Guiscafré Lareu, i l'aparell tornà a funcionar com si tal cosa. I marxa encara. I és que moltes vegades anam a cercar a casa externa lo que tenim dins ca nostra.

NORMALITZACIÓ L'Ajuntament, decidit a fer efectiva la normalització lingüística, imprimeix bona part dels papers oficials en castellà i en català. Segons sembla, però, la majoria de funcionaris utilitzen exclusivament la part dels impresos escrita en castellà. No hi pot fer res l'Ajuntament?

TOTS-SANTS El dia 1 de novembre segueix sent la data en que pareix que estam obligats a pensar en els morts. La resta de l'any és igual. En tot cas, el dia de Tots-Sants d'enguany ha servit, a part de per a recordar els difunts, per a comprovar les millores duites a terme per l'Ajuntament en el cementeri. I s'ha de reconèixer que ha quedat de lo millor, una utèntic jardí. Molt bé.

RESIDÈNCIA Igualment bé està que l'Ajuntament hagi decidit enfrontar-se al problema de la Tercera Edat i hagi aprovat donar solució a l'assumpte de la residència. Esperam que ben aviat sigui una realitat. Així mateix, es va aprovar la contractació d'un assistent social, figura que molts d'ajuntaments han hagut d'incorporar per tal d'atendre aquells aspectes més dolorosos dels nostres pobles: drogadicció, marginació, etc.

MERCAT De bell nou sonen insistents les veus dels qui troben que s'ha de suprimir el mercat dels dissabtes a Cala Rajada. No en volem fer, ara, una valoració. Si direm, en tot cas, que aquestes veus responen a interessos particulars i que esperam que l'Ajuntament s'ho pensarà ben pensat abans de donar la passa. La mesura no seria popular, creim.

CÀMARA AGRÀRIA Davant les notícies que parlen de la desaparició imminent de les Càmeres Agràries, hem volgut parlar amb el President de la de Capdepera, Pere Colom, i amb el Secretari, Jaume Tous. Ambdós ens han manifestat que no sabien res, a nivell oficial, i que en qualsevol cas ens tendran informats.

TELEVISIÓ Fa poc demanàvem, des de "Cap Vermell", per què no podíem veure TV-3. La resposta no es va fer esperar i el repetidor ja funciona. Enhorabona. Ara el que cal es que es vegi com toca. Per ara, la imatge molts de moments pareix que torna boja, això si la brusca deixa veure res. Es compondrà?

MÚSIQUES Després del parentesi de l'estiu, en que pareix que ningú està per músiques, han tornat començar en el nostre poble els concerts cada dos per tres. Vegem: dia 26 d'octubre, concert de la Banda de Música amb motiu del primer aniversari de constitució del seu centre cultural; dia 27 d'octubre, concert d'alumnes de la professora Berta Liesegang a benefici de les obres de restauració de l'orgue de l'església de Cala Rajada; dia 23 de novembre, concert d'alumnes de la professora Elionor Gómez-Quintero; dia 24 de novembre, concert de la Coral S'Alzinar i de la Banda de Música amb motiu de la festa de Santa Cecília.

I una altra notícia musical i també referida a la Banda. Recentment va celebrar assamblea general, amb poca assistència de socis, on es va donar a conèixer la contractació de dos professors per al perfeccionament dels músics locals. Això ens agrada.

L'Esperança '85

A part dels actes habituals que, com cada any, tendran lloc amb motiu de la Festa de l'Esperança, "CAP VERMELL" vol unir-se a les celebracions mitjançant uns actes, senzills si voleu, en els que esperam la vostra total participació.

Els dissabtes dies 14 i 21 de desembre tindrà lloc en el saló de sessions de l'Ajuntament una PROJECCIÓ DE DIAPOSITIVES DEL CASTELL, comentades per PEP TERRASSA, a través de les quals anirem coneixent els treballs d'investigació duits a terme pel seu autor.

Per altra part, estam organitzant el PRIMER CONCURS DE PASTISSOS I QUEMULLARS, que es registrarà per les bases següents:

1) Podrà participar-hi tothom que vulgui, amb un màxim de dues obres de rebosteria (pastissos, coques dolces, quemullars, etc.)

2) Juntament amb cada una de les obres, s'entregarà una llista dels ingredients de que està feta.

3) Les obres hauran d'esser presentades en el Saló de Sessions de l'Ajuntament, el dia 17 de desembre de 1985, de 12 a 13 hores, i de 15 a 18 hores.

4) Les coques romandran exposades al públic, el dimarts dia 17 a partir de les 20 hores, i el dimecres dia 18 de 10 a 13 hores i de 15 a 18 hores, moment en que es donaran a conèixer els guanyadors i es lliuraran els premis. A continuació hi haurà degustació de les obres concursants, vinet a rompre i sarau a voler.

5) El jurat serà designat per "CAP VERMELL", i el seu veredicteserà inapel·lable.

6) Es valorarà, a part de la qualitat dels ingredients, la presentació de les obres, que haurà d'esser el més acurada possible.

7) Aquest concurs serà patrocinat per l'Ajuntament de Capdepera.

.....

Vos animau? Vos esperam a tots, tant a les projeccions de diapositives com en el concurs de rebosteria. No falleu.

per què ?

PER QUÈ les obres de particulars que ocupen part de la via pública no es senyalitzen degudament?

PER QUÈ quan fa vent encara s'apaga el llum?

PER QUÈ per jugar a futbol n'hi que han de pagar?

PER QUÈ qui manco en sap més hi diu?

DURANT EL MES D'OCTUBRE...

Han nascut:

Fabiola Moll Recio,
de Pere i Ana María.
Catalina Ginard Obrador,
de Jaume i Maria.
Mª Nieves Domínguez Vázquez,
de Manuel i Angela.
Miquel Font Sureda,
de Pere i Mª Antònia.
Carles López Sirer,
de Ramón i Carme.
Arthur Quiles Rosenbauer,
de Juan Miguel i Agelica.
Miquel Ferrera Esteva,
de Manuel i Maria.
Xavier Angel del Rio Margüello,
d'Angel i Mª Felisa.

S'han casat:

Enric Mas Quedas
amb Coloma Nicolau Negre.
Josep Uceda González
amb Catalina Mercant Miró.

Han mort:

Antoni Lliteras Pascual.

dècimes afuades

Com que ja som ben granat
i un dia em jubilaré
reconesc que me convé
pensar en sa Tercera Edat.
Per això molt m'ha agradat
que a la fi s'Ajuntament
també hi vulgui parar esment
i pensar en sa residència.
Això es diu tenir consciència
o tenir coneixement.

o o o o o o o o o o

I és que vells hi tornarem
tots si no morim abans
i llavors quan serem grans
bé que nos llamentarem.
Gabellins no durmiguem,
cala-rajadars amunt!
diguem un sí ben rotund
per edificar sa llar
on haurem d'anar a parar
i passar es darrers anys junts.

EXTRACTOS DE ACUERDOS
DEL
AYUNTAMIENTO PLENO

Sesión Ordinaria 5-9-85

Se introducen ciertas modificaciones en el proyecto que se está llevando a cabo de ampliación del Cementerio Municipal, con el fin de que las sepulturas nuevas sean iguales a las existentes.

Se acuerda acogerse a la Orden Ministerial de 16 de Julio de 1985, de aplicación de tarifas eléctricas para los Ayuntamientos.

Se aprueba y se expone al público el proyecto del Campo de Deportes.

Sesión 16-9-85

Es una sesión extraordinaria con un solo punto en el orden del día: la aprobación provisional de las Normas Subsidiarias de Planeamiento de Capdepera.

Son aprobadas y remitidas a la Comisión Provincial de Urbanismo para su aprobación definitiva.

Sesión extraordinaria 30-9-85

Se aprueba el pliego de condiciones para la contratación de las obras de pavimentación asfáltica del camino de Sa Costa.

Se aprueban las modificaciones de varias ordenanzas fiscales, así como las valoraciones de los terrenos a efectos de Plus Valía.

Sesión ordinaria 7-10-85

En materia de obras, el Pleno aprueba el proyecto de colectores de aguas residuales hasta la futura depuradora.

Se acuerda la recepción definitiva de las obras de alumbrado de la Autovía Juan Carlos I.

Para la ejecución de las obras del Campo de Deportes, se aprueban los pliegos de condiciones y se solicita subvención a la Comunidad Autónoma y al Consell Insular de Mallorca.

Se aprueba el expediente de modificación de tarifas de agua potable para Cala Lliteras.

Se aprueban los pliegos de condiciones para la concesión del servicio de suministro de agua potable a Canyamel y Cala Provençals.

Se encarga un proyecto de casa-cuartel para la Policía Municipal, en Cala Rajada.

Para dotar a Capdepera de una Casa de Cultura, se encarga el proyecto de adaptación de la casa sita en plaza Vieja y se solicita subvención al Consell Insular de Mallorca.

Se acuerda cubrir la plaza de Sargento de la Policía Municipal.

Se acuerda hacer gestiones para dar una solución a la necesidad de dotar al Municipio de una residencia para la tercera edad.

Se acuerda contratar un asistente social.

L L O C S   D E   V E N D A :

- Els dos estancs de Capdepera.
- Llibreria L'Orient.
- Llibreria Cala Rajada.
- Llibreria L'Alborada.
- Llibreria Es Mollet.

-INFORME-

LA PROBLEMÀTICA DE L'AIGUA DINS EL MUNICIPI DE CAPDEPERA

I.- INTRODUCCIÓ

A mitjan mes d'agost, l'empresa "Aguas de Capdepera, S.A." començava a suministrar aigua al nucli urbà de Capdepera. Aquest servei i el de clavegueram ens eren ben necessaris.

Quan s'aconsegueix una millora pública, les dificultats no es troben sols en el moment de donar la passa sinó que la verdadera prova de força està en el manteniment de la millora. Pensem, per exemple, en el cas del camp esportiu de l'Escolar, del Castell, de les zones ajardinades de Cala Rajada, o de la mateixa democràcia.

Per això, convendria estar informats no sols de les obres realitzades i del seu cost econòmic sinó que també convendria analitzar el que pot passar en el futur.

Abans d'emprendre unes obres de l'envergadura de les realitzades són indispensables uns plans hidrològics, unes previsions. Aquests plans, al menys per a la zona de Llevant, no existeixen. Les institucions i organismes oficials que treballen i analitzen aquesta prolebatàtica, com per exemple l'Institut Geològic i Miner, tenen prou feina per atendre les sol·licituds d'investigació d'aquelles zones que ja tenen problemes.

La qüestió de l'aigua s'ha convertit en un problema complex i delicat. Pensem que l'aigua és un recurs natural escàs; per tant, si les disponibilitats del líquid són limitades i el creixement demogràfic i econòmic (turístic) és continuat, a la força arribarà el dia en que no se podrà seguir endavant.

Assabentats, doncs, de que ens trobarem amb fortes limitacions per a garantir un adequat consum d'aigua, pot succeir que per no preveure aquesta realitat deixem sense protecció les reserves d'aigua avui disponibles i, d'aquesta manera, el dia de demà ens trobem amb les reserves d'aigua (aquífers) salinitzades o contaminades.

Els canvis demogràfics i urbanístics dels darrers vint anys han canviat no sols el paisatge sinó que també han afectat al subsòl. A nivell d'illa i de manera general i resumida, els problemes més greus, segons el diagnòstic preliminar

del Pla de Reconeixement Territorial de les Balears (any 1981), són els següents:

- 1.- La salinització dels aquífers.
- 2.- El risc de contaminació dels aquífers.
- 3.- Justeja l'aigua disponible per al consum domèstic.
- 4.- La contaminació de la costa i de qualche torrent deguda a l'escolament d'aigües residuals.
- 5.- L'excessiu nombre de pous particulars.

Coneguts els problemes hem de cercar les solucions. L'home forma part de la Natura i, en conseqüència, si no volem riscos hem de respectar-la.

En successius articles ten la intenció d'analitzar, amb una visió de conjunt, globalitzadora, cada una de les parts del que he anomenat la problemàtica de l'aigua. Així, comentaré el cicle que segueix l'aigua en el nostre municipi: pluja, torrents, aquífers, consum i aigües residuals. Tot això sense oblidar el marc legal que ens ofereix la nova llei d'aigües.

PEP TERRASSA

PER QUÈ?

Per què això o allò?
 Per què allò o això?
 Per què allò va cap allà?
 Per què cap ací ve això?

Al llarg de la vida de "Cap Vermell" s'han fet moltes preguntes en la secció "Per què?" Moltes, i gairebé mai han estat contestades. Gairebé mai.

Aquestes preguntes sense resposta me recorden l'anècdota d'una telefonada matinera. Era l'hora de la teva eixida, Estel.

L'hora màgica que clou la soledat i la fosca.
 L'hora de les eclousions.
 L'hora de la desclosa.
 L'hora d'aparèixer, de manifestar-se.
 L'hora de les preguntes, també.
 I l'hora de les respostes.

L'entotsolament de la nit, dins el reduït espai d'una glopada de llum, ha teixit dubtes. Incògnites.

Es necessita, a aquesta hora, la comunicació per fondre la temença que la nit ha vessat dins el silenci i la soledat.

I esperançat, com un infant que ha teixit un estel i vol enlairar-lo, afic el dit dins el forat del disc, don impuls rotatiu fins al topall i marc un número.

Repetesc l'acció un parell de vegades per a completar la xifra. Dos, vuit, nou, quatre...

Un moment de silenci. Espectant.

Per l'auricular receptor sent el xic, xic d'un mecanisme que aconsegueix l'ordre donada.

Després se sent el ring, ring, ring de la cridada.

I esper, gairebé amb el cor dins el puny, il·lusionat, el so de la veu amiga, de la veu amable, la veu per a la comunicació, la veu per a les respostes.

Ring... ring... ring...

I un creu que l'amig, l'amiga, el parent o qui sigui que un ha cridat, deixa el treball que l'ocupava i corr al telèfon.

Ring... ring... ring...

"Soc el contestador automàtic. Si vol deixar un avís o un missatge ho faci després de la senyal. Tic, tic, tic".

I em qued parat, Estel.

Atordit. Ple d'estupor.

No sé que fer ni que dir.

Com parlar-li, Estel, a un aparell?

Amb veu dolça, càlida? O amb la fredor d'una ordre?

Què li dic?

Com li dic?

Li parl amb submissió o bé amb autoritat?

L'he de tractar de tu o de vostè?

És difícil saber-ho.

Com establir comunicació amb l'aspror metálica d'una màquina?

Parlar de cor a cor a un amic és una cosa, encara que sigui mitjançant un aparell, però parlar de cor a un engranatge... és de folls, de dementes.

Penjaré l'auricular.

Un contestador -contestador de què?- per molt automàtic que sigui, és un engolidor de preguntes.

Preguntes que mai tendran resposta.

Tot quedarà reduït a un monòleg absurd, Estel, com amb tu, però sense el conhort de la presència.

És millor penjar el telèfon. Seguir callant.

I al callar, clar, un pensa. I pensa.

I torna a pensar.

I el pensament vola per contrades comparatives.

I reflexives.

I pensant un reflexiona i compara.

I arrib a la conclusió de que n'hi ha molts de contestadors automàtics. Massa. I de moltes castes.

Contestadors que no contesten res.

Contestadors que et diuen que deixis el missatge i tallen la comunicació.

Freds. Metálics.

I un creu que ha fet les preguntes al vent.

Perquè escrits, com al "Cap Vermell", sobre la superfície bellugadissa del mar.

I un torna a pensar que sí, que n'hi ha massa de contestadors que no contesten res.

Contestadors particulars.

D'estaments.

D'institucions.

I el ciutadà es queda amb el per què a la boca.

Per què?

Per què?

Per què?

I el ciutadà -i un és ciutadà- segueix pensant., immers dins les incògnites. Submergit dins els dubtes. Sense albirar possibilitats per aclarir certs comportaments d'algun polític.

I cerca les respostes a les crides electorals, quan els aspirants a càrrec públic s'esgarzellen per convèncer-nos que ells tenen les respostes a totes les preguntes i solucions a tots els problemes.

I els ciutadans veim que no, que allà sola-

ment hi havia propòsits, promeses, slogans publicitaris per a la venda d'una imatge.

Llavors la imatge emmudí. Conectà el contestador automàtic i au! a callar.

I els ciutadans que, entre altres coses, volem i necessitam comunicació, ens trobam amb l'aparell automàtic de la màquina administrativa.

I l'hora màgica que havia de cloure la soledat i la fosca, l'hora de l'eclosió comunicativa,

de la desclosa, és l'hora del mutisme, del desencant, de la desesperança.

L'hora del contestador automàtic.

"Faci la pregunta a partir de la senyal. Tic, tic, tic".

Per què?

JOAN RAI
SETEMBRE 85

➡ ELS PENSADORS ➡

ENTORN DE XAVIER ZUBIRI

A Zubiri el conec poc, i me sap greu per dos motius: perquè és espanyol i hem d'estimar lo nostre, i perquè és un pensador molt digne d'esser conegut. No hi ha dubte que Zubiri és un dels pensadors més importants d'Espanya i, per ventura, el més profund de tots.

El pare Ladària, un jesuïta manacorí que fa escola a la Gregoriana, comentava que Zubiri era una persona molt senzilla, molt afable i extraordinàriament conversadora.

Del poc que sé de Zubiri vos diré el que més m'ha cridat l'atenció.

En primer lloc crida l'atenció l'amplitud del sebre zubirià. El pensador basc sabia filosofia i teologia, llengües clàssiques i semítiques, matemàtiques, biologia, física, química i altres ciències.

Al manco per als qui coneixem poc a Zubiri, ens resulta estrany que dins la seva obra no es noti la influència del marxisme i de l'anàlisi del llenguatge, dos moviments filosòfics força importants del nostre temps. Per altra part, una cosa és clara, i és que Zubiri no ignorava el marxisme ni tampoc l'anàlisi del llenguatge.

És important posar de manifest la passió de Zubiri per la veritat. La seva vida va estar consagrada a la causa de la veritat. Va esser un inventisgador infatigable. No estava interessat per la fama ni mai va fer concessions a la galeria. Com molt bé ha vist el professor de la Gregoriana, pare Caminero, la vida de Zubiri

va esser una vida radicalment filosòfica.

Zubiri té un estil prou difícil, però la dificultat d'entendre'l també radica en la profunditat extraordinària del seu pensament. Així mateix, no tots els escrits de Zubiri són tan difícils; per exemple, l'obra "Naturaleza, Historia, Dios", i el pròleg a la "Historia de la Filosofía" de Julian Marías, resulten escrits relativament fàcils. En canvi, "Sobre la Esencia" i "La inteligencia sentiente" sí que ho són complexes.

Segons Zubiri, la filosofia és un saber de ultimitats, un saber extraordinàriament profund, que cerca les arrels de tot. La filosofia és problemàtica per naturalesa i Zubiri comparteix amb Aristòtil allò de que la filosofia és el saber que se cerca. Per a Zubiri, la filosofia no és una ciència, per tal com les ciències tracten de com són les coses i en canvi la filosofia tracta de les coses en quant que són.

Diré, per acabar, que la vida i l'obra de Xavier Zubiri són una cridada a la reflexió seriosa i fonda dins un món dominat per la plaga de la superficialitat. És necessari trobar temps per pensar i no tenir peresa de fer l'esforç del concepte, és a dir, de fer l'esforç de pensar amb seriositat, profunditat i rigor. I això, que a primera vista sembla temps perdut, és en realitat un temps molt ben aprofitat.

Tenguem el coratge de tirar-nos dins les aigües del pensament.

ANTONI RIUTORT

En TOMEU PASCUAL, jugador de futbol del Reial Mallorca, tothom el coneix. I si qualcú no el coneixia, la premsa, la ràdio i la televisió l'han donat a conèixer per tot arreu durant els darrers mesos. És així que, segurament, en aquests moments és el gabel·lí més popular i reconegut. El futbol té aquestes coses. Aquest mes hem parlat amb aquest home espigat i bru que fa uns pocs anys corria pel camp d'"Es Figueral" i que ara és un professional de l'esport. I que, malgrat tot, ens ha semblat el mateix al·lot senzill i un xic tímid de sempre.

La carrera del jugador de futbol és molt curta i si un està decidit a seguir-la ha d'aprofitar totes les ocasions que es presentin. No es poden deixar passar les oportunitats.

UN NO SAP MOLT BÉ COM AFECTA A LES PERSONES AIXÒ DE LA POPULARITAT. SUPOSAM QUE HI HA REACCIONS DE TOT TIPUS. EN TOMEU NO PAREIX MOLT AFECTAT PER AQUESTA SITUACIÓ SEVA ACTUAL, PERÒ ÉS AIXÍ?

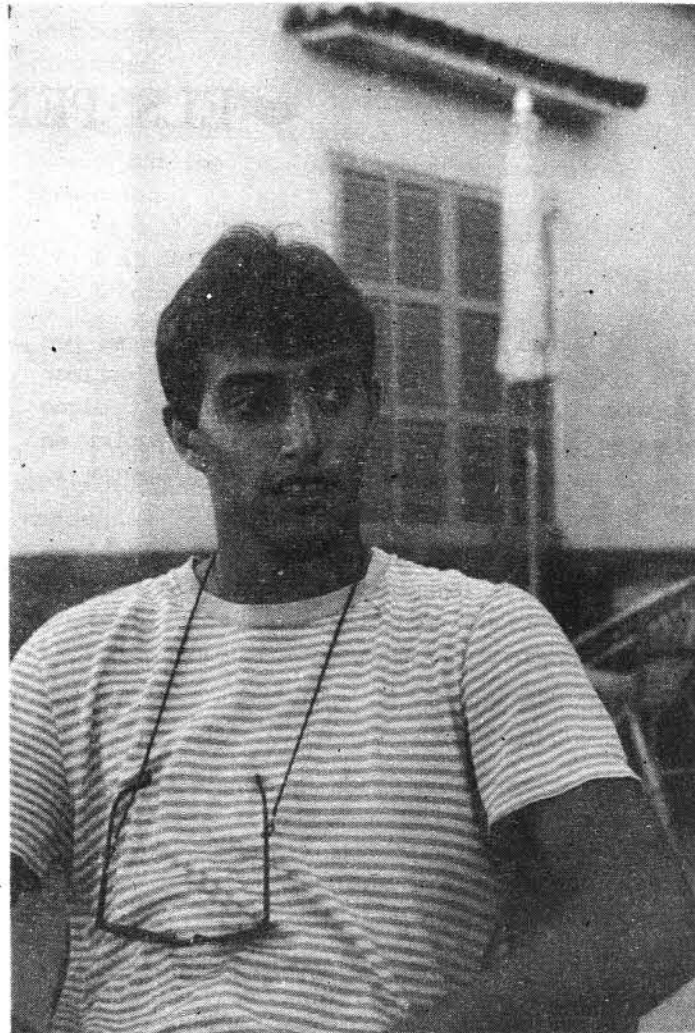
- Crec que es tracta d'aprendre a relativitzar aquestes situacions noves i sobretot això de la popularitat. És cert que ara la gent em coneix més que abans, principalment els aficionats al futbol. Aquí, a Mallorca, hi ha una excessiva pressió per part dels mitjans de comunicació. Quan ens desplaçem a jugar fora ens acompanyen un caramull de periodistes, com si fóssim un equip important de primera divisió. S'ha creat la necessitat vital de pujar i això fa que s'estigui molt pendent de nosaltres. Jo som conscient que no puc escoltar tot el que es pugui dir de jo, com a futbolista, perquè tot està un poc en funció dels resultats i de que tinguis una bona o una mala actuació. I sé que és molt fàcil construir ídols i després destruir-los. S'ha d'anar viu.

I UN ARRIBA A LA CONCLUSIÓ DE QUE AQUEST HOME JOVE I BRU PAREIX JA SABER-SE LA CARTILLA QUE ELS ALTRES SEGUIM ESTUDIANT ENCARA. PER BÉ QUE TOT LI ESTÀ SORTINT BÉ, MOLT BÉ DIRIA JO. EN TOMEU QUASI DESCONeix QUE ÉS ESCALFAR EL BANC DELS SUPLENTS. O SI?

- Sí, sí que ho sé. I és una cosa que no agrada a ningú. Com a professionals hem d'acceptar les decisions de l'entrenador, encara que no ens agradin. A principis de temporada jugava en Mallo, ara jug jo, i pot passar que en Mallo recuperi la titularitat. Afortunadament, entre els jugadors i particularment entre els porters hi ha un clima de camaraderia molt estimulant.

ELS JUGADORS DEL MALLORCA ATCO. COMENCEN A SER TENGUTS EN COMPTE I EN TOMEU N'ÉS UN BON EXEMPLE. ¿POT INCREMENTAR-SE LA PRESENCIA DE JUGADORS LOCALS EN EL PRIMER EQUIP AMB EN SERRA FERRER COM A ENTRENADOR?

- El fet de que en Llorenç Serra Ferrer conegui molt bé als jugadors de l'equip filial pot ajudar. Però no podem oblidar que l'entrenador també ha d'anar a lo segur i que la seva actuació és mesurada segons els resultats. En qualsevol cas, és cert que el Mallorca s'està preocupant més que mai de comptar amb jugadors de l'Illa, no sols del Mallorca Atco. Actualment som cinc o sis mallorquins els que jugam habitualment, i això és esperançador.

VIST DES DE FORA, SEMBLA QUE EN TOMEU PASCUAL JA HA "TRIUMFAT", QUE JA HA ARRIBAT AL CIM DE LA SEVA CARRERA, I QUE ARA ES TRACTA DE RECOLLIR ELS FRUITS DEL SEU ESFORÇ. ¿COM HO VEU ELL? ¿S'HI SENT UN TRIUMFADOR?

- Arribar a la titularitat del Mallorca és la passa més important que he donat, però veig que resulta més difícil consolidar aquesta situació que no el camí fins ara recorregut. Hi ha molts de factors que influeixen en la carrera d'un deportista i assegurar el futur és complicat. Jo tenc el futbol plantejat a nivell de dedicació exclusiva encara que no sempre depèn d'un mateix. Una lesió pot truncar una carrera. Veig que sols estic començant, per bé que no em manquen ni les ganes ni la il·lusió.

LA FAMÍLIA TOMEU... LA FAMÍLIA... CREC SABER COM LI PREOCUPA LA SEVA FAMÍLIA DE LA QUE, D'ALGUNA MANERA ARA N'ÉS EL CAP. I CREC SABER COM EN TOMEU ÉS CONSCIENT DE LA IMPORTÀNCIA DECISIVA QUE TENGUÉ SON PARE EN LA SEVA FORMACIÓ COM A PERSONA I COM A FUTBOLISTA.

- Sí, mon pare me va fer com a persona i com a futbolista en un cent per cent. Ell me va fabricar, deportivament parlant i a ell li dec tot el que m'ha passat.

ESTAM ASSEGUTS PROP DEL MAR I LA MIRADA D'EN TOMEU ES PERD VERS L'HORIZÓ, VERS EL RECORD... PERÒ HEM DE PARLAR DEL FUTUR. HEM DE SABER: QUE PASSARIA SI HAGUÉS DE DEIXAR MALLORCA, CAPDEPERA...

- Seria terrible. Deixar la meva terra seria un cop molt dur. Però ho faria, que quedí clar. Si es tractàs d'anar a un equip consolidat de primera divisió no ho pensaria.

EN TOMEU ESTÀ DESMITIFICANT LA IMATGE DE VIDA FÀCIL I PRIVILEGIADA DELS PROFESSIONALS DEL FUTBOL. ELL ENS ESTÀ PARLANT DE SÀCRIFICIS I RENÚNCIES.

- Hi ha un grup de jugadors privilegiats, en els grans equips de primera divisió. Els altres hem de fer el cap viu. I tots, uns i altres, hem de sacrificar moltes coses a la nostra professió. Aquí, a Mallorca, més que enlloc. Jo he vist com companys meus, amb més qualitats que jo, no han arribat a la professionalitat perquè no han estat disposats a fer els sacrificis que el futbol exigeix. És molt fàcil acomodar-se al poble, on tens menys oportunitats, i al ritme de vida marcat pel turisme, amb tot el de negatiu que això implica.

FINS ON ARRIBEN LES RENÚNCIES? QUÈ HA DE FER UN JOVE COM EN TOMEU PER TAL DE SEGUIR EL CAMÍ QUE HA ESCOLLIT? QUÈ PASSA AMB LA PERSONA QUE BATEGA DAVALL LA PELL DE FUTBOLISTA?

- No me sent anul·lat com a persona, tota vegada que estinc fent lo que vull fer. El futbol m'està donant més alegries que disgusts i, en conseqüència don per bons els sacrificis que he de fer. Lo més dolorós és l'allunyament de la família, sobretot en dates molt concretes com per Nadal o Cap d'Any, o per les festes del poble. En qualsevol cas, si tornàs a començar, tornaria a fer lo mateix. Supòs que ho dic perquè les coses m'han anat més o manco bé, i tot l'esforç que estic fent té un sentit.

DES DE LA PERSPECTIVA QUE DÓNA LA DISTÀNCIA, ¿COM DEU VEURE EL FUTBOL LOCAL EN TOMEU? ¿COM DEU VEURE L'ESCOLAR UN PROFESSIONAL QUE AQUÍ VA DONAR LES PRIMERES PASSES COM A FUTBOLISTA?

- Jo me sent molt gabel·lí i molt de l'Escolar. Així serà sempre. Els colors verd-i-blancs sempre seran els meus colors. Potser, com passa en el Mallorca, aquí també s'exi-

(passa a la pàgina següent)

geix massa. Pens que la tercera divisió ha d'esser un objectiu de l'equip de futbol, però sense obsessions, sense que això sigui qüestió de vida o mort. A part d'això, no oblidem que els meus quatre germans tots juguen amb l'Escolar, els nins a futbol i les nines a basquet. Sempre que puc, assistesc als partits en que els meus germans participen. I és que l'Escolar m'estira molt i la família també.

¿I QUE FA UN FUTBOLISTA QUAN NO JUCA A FUTBOL?
¿QUINES SÓN LES SEVES CUROLLES? ¿QUÈ FA EN TOMEU?

- Darrerament no he tengut temps per fer moltes coses perquè a part del futbol estic fent la "mili", i no me queda gaire temps lliure. El poc que em queda l'aprofit per venir a Cala Rajada i estar amb els meus.

EN TOMEU FRISSA. HA D'AGAFAR L'AVIÓ PER ANAR A JUGAR UN PARTIT MÉS A LA PENÍNSULA. EL FUTBOL ÉS LA SEVA VIDA. PERÒ A MÉS D'UN FUTBOLISTA, EN TOMEU ÉS UNA PERSONA EXCEL·LENT, UN GABELLÍ DE SOCA-REL AL QUI DESITJAM MOLTA SORT. PENSAM QUE LA MEREIX.

★ PRESENT I FUTUR DE L'ARTESANIA EN LA SOCIETAT INDUSTRIAL ★

Des que el dia 1 de juliol de 1981, el Consell d'Europa llança un crit d'alarma, mitjançant una recomanació sobre les mesures a adoptar per a la salvaguarda de les artesanies en vies de desaparició, són moltes les nacions, etre elles Espanya, que han treballat per a tal fi.

Es propassat mes d'octubre, a Madrid s'ha recollit un dels fruits d'aquest treball. El Ministeri d'Indústria i Energia, amb la col·laboració de les distintes Comunitats Autònomes, ha fet possible que es poguessin reunir tres artesans de cada comunitat, amb els següents objectius:

- A) Millorar les qualitats productives dels artesans.
- B) Analitzar la possibilitat de crear productes de disseny actual.

Aquests objectius i d'altres, s'assoliren a través d'uns programes de treball en els tallers respectius, en sessions de matí i capvespre. Allà es generaren uns interessants col·loquis amb mestres industrials, dissenyadors, artistes plàstics, dibuixants, especialistes de "marketing", i tot complementat amb visites a distints museus força interessants.

Aquesta experiència, auspiciada com he dit pel Ministeri d'Indústria, duia per nom "I Taller de Otoño" i comprenia tres branques (cada una d'elles sub-dividida en distintes especialitats) i que foren: Textil, Ceràmica i Forja-talla. Donada la importància que ha tengut la celebració d'aquest taller, sobretot a nivell personal, crec necessari donar una explicació de lo que ha estat.

Aquesta trobada s'ha desenvolupat a la seu

de la Fundació de Gremios de Madrid. Es tracta d'un edifici de tres plantes ubicat a l'Avinguda Cardenal Herrera Oria, el qual alberga diversos tallers artesanals per a la fabricació de mobles d'estil, catifes, tapissos, rebosters, sedes, porcellanes, forja, tint i restauracions de tota mena, així com una gran sala d'exposició i venda del que allà es realitza. Actualment és un organisme autònom que pateix la crisi existent en el món, davant la qual cosa intenta una comercialització dels seus productes per altres canals, amb especial preferència vers la innovació i l'exportació.

Pens que per a la superació d'aquesta crisi a que em referia, l'artesanía té diverses sortides: nous dissenys, més producció, millors preus, mantenir cooperatives, crear centres d'exposició i venda en els llocs idonis, la creació del certificat d'autenticitat artesana per part de les Comunitats Autònomes, etc.

Personalment, la meua assistència al I Taller de Otoño, ha estat del tot positiva, interessant i agradable. Jo vaig prendre part a la línia artística de forja, junt a tres companys de la resta de l'Estat. Començarem per haver de conèixer-nos i conèixer el taller on havíem de treballar. Avian ens n'adonarem que teníem distintes maneres de definir certs treballs tècnics i les eines a emprar. Començarem per fer un programa del treball que després havíem d'executar. Dissenyarem, en primer lloc, una reixa en la qual integrariem les nostres tècniques distintes i ens repartiríem la tasca, observant-nos mútuament la distinta manera de treballar el ferro. Una vegada acabat el treball, entre tots montarem la reixa i l'acabarem per a la presentació. Després d'aquest primer treball, realitzarem una peça cada un, de propi disseny, la qual cosa també resultà prou interessant.

Per què escriure? Què escriure? Com escriure? Els qui tenim el mal costum de llegir diaris i revistes ens n'adonam del senzill que resulta no dir res per molt que s'escrigui. O dir disbarats, que és pitjor. N'és "Cap Vermell" una excepció? Segur que no, però al menys els qui embrutam aquesta modesta publicació local no vivim dels dois que deim. Ni som portaveus, cobrant, dels dois que altres diuen.

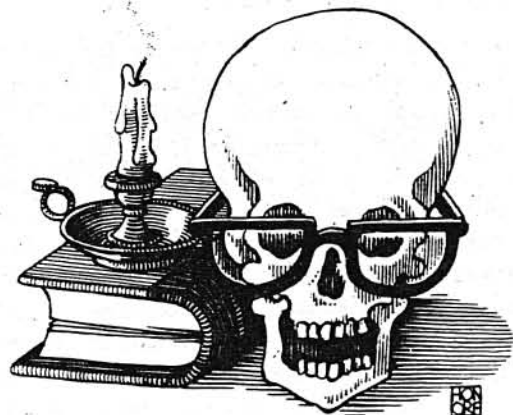
Sí, m'emprenya llegir diaris i revistes, i malgrat tot ho faig, en un dels més purs exercicis de masoquisme que pot fer un mortal. M'emprenya que els qui diuen ser els nostres representants siguin capaços de trobar arguments morals per a justificar el manteniment de la pena de mort en cas de guerra. I m'emprenya que els diaris se'n facin ressò amb el mateix esperit que si de donar la previsió meteorològica es tractàs. M'emprenya que els que promouen campanyes pro-vida, aprovin lleis pro-mort. I m'emprenya la meva emprenyadura, quan jo havia promès que aquesta seria una secció plena d'humor.

Però continuu llegint diaris i revistes i sequec posant-me de mala llet. Sóc un cas perdut. Refreg pels meus ulls i la meva consciència el diari exercici escrit de la intolerància i la intransigència. Patesc, amb un estoïcisme nascut de la impotència, els atacs contra els meus sentiments més íntims i les meves conviccions més irrenunciables. "Diario de Mallorca", secció de "Cartas", dia 9-XI-85: "...ese desprecio al castellano no está nada bien, yo me creo que se están pasando de la raya y eso no va, en resumen que yo protesto como español que soy... si nó de lo contrario nos veremos todos los que vivimos en esta tierra tan bonita y acogedora en la necesidad de declarar el boicot". "Por lo pronto nos vamos a organizar los que vivimos aquí y vamos a exigir, sí, he dicho exigir que se nos de un programa en castellano dos veces a la semana en el programa de televisión". "...que lo piensen todos estos tíos tontos que son una minoría y se piensan que lo son todo". "...nos gustaría que comprendieran estos listillos que eso que quieren no puede ser, esto es español y nos tienen que respetar..." "...qué no se olvide que estamos en España". "Un grupo muy numeroso de españoles que vivimos en esta pequeña isla".

Veis com no se pot estar de bon humor? Ens volen declarar la guerra, una vegada més, com sempre ho han fet tots els qui ens han volgut

conquerir al llarg dels segles. Todos al suelo, coño. I hablen el cristiano! No, no se pot estar de bon humor llegint els diaris.

Per això me pas a la ràdio. A "Ràdio 99.9", concretament, que és una emissora amb marxa. Bona música i alguns programes més que dignes. Imaginació a tope. Desimboltura. Ganes de fer una ràdio jove. Esperit modern (o post-modern). Quasi perfecta. Quasi. Quasi. Unidireccional diria jo. Com si els oients formassin part d'un grup seleccionat prèviament. Un xic irreverent també. No, no dic que us mossegueu la llengua, faltaria més. Digau el que vulgueu, però no espereu ampliar el camp de la vostra audiència fent-ho així. També sé que passau molt de l'ampliació de l'audiència, com ha d'esser. Qui no vulgui escoltar que desconecti l'aparell i tots contents. No me mal interpreteu, al.lots, per favor. Res de paternalismes, res de consells que ningú m'ha demanat. A mi m'agrada "Ràdio 99.9". És la meva emissora. Però, ho llament, no podrà ésser l'emissora de tots. No, no ho podrà ésser mentre alguns continueu convençuts que progressisme és sinònim d'escatologia. Per molt que els vostres micròfons romanguin oberts o tothom que tengui quelcom que dir. Malgrat tot, endavant! Més val això que no el silenci secular a les ones radiofòniques de la Península de Llevant i del Califat Independent de Capdepera.

I per acabar, un avís. El Patronat del Castell de Capdepera cerca un francès. No en tenen cap i volen cobrir la vacant. Els interessats poden adreçar-se a: Naciones Unidas. Unesco. Patronato del Castillo de Capdepera. Ginebra. Suiza.

Encara que tècnicament hagués estat preferible l'establiment d'un tipus únic per a tots els supòsits carregats per l'IVA, raons de tipus econòmic i social aconsellaren un sistema de tres tipus impositius:

- El tipus general del 12%, que s'aplica a la majoria dels supòsits.

- El tipus reduït del 6%, que s'aplicarà en general als béns de primera necessitat, vivendes de protecció oficial, llibres, revistes, etc.

- El tipus incrementat del 33%, que afectarà als béns considerats de luxe, automòbils, embarcacions, joieria, etc.

La figura de la "deducció" neix amb aquest nou impost i és una peça clau de llur funcionament. Com ja vérem breument en la primera part d'aquest estudi, cada subjecte passiu (persona que ha de tributar) té dret a deduir de l'IVA que carrega les operacions que realitza (IVA repercutit als clients) el següent: l'IVA suportat dels proveïdors, l'IVA satisfet en les importacions i l'IVA que li carregaren en les adquisicions a persones no establertes o no representades a Espanya. En conseqüència, al subjecte passiu li resultarà imprescindible estar en possessió de les factures o documents equivalents on haurà de figurar l'impost separat i especificat. Si així no fos no podria procedir a la deducció.

Existeix una deducció especial: La deducció per inversions. La casuística d'aquest tipus de deduccions és força complicada i per això no entrarem en detalls tècnics.

Un altre cas especial és el de les exportacions. En el sistema europeu i en l'espanyol, les exportacions es troben exemptes de l'IVA. L'explicació és prou senzilla: l'IVA és un impost sobre el consum, i si el consum no s'efectua en el país d'origen dels béns no correspon a aquest carregar-lo sinó al país on el consum es realitzi. D'acord amb el sistema de deduccions, resultarà que les empreses exportadores es trobaran sempre en una situació creditora respecte del fisc, doncs no tendran IVA repercutit a clients del que deduir l'IVA suportat dels proveïdors.

Potser, però, el punt més interessant per al consumidor que es veurà afectat per l'IVA, sigui el dels efectes que aquest tindrà sobre l'economia espanyola a curt i llarg termini. Passem a continuació a desenrotllar alguns d'aquests efectes:

- Efectes sobre els preus d'adquisició de

béns i serveis: En principi, l'IVA és un impost neutral i, teòricament, no té per què incidir en el cost de matèries primes, suministres, serveis, etc. Però a la pràctica, i sobretot durant els primers mesos, és possible que s'origini un augment dels costos dits. El pas d'un ITE (impost de tràfic d'empreses), vigent actualment, del 5% a un IVA del 12%, ocasionarà una psicosi d'elevació de preus, degut als salt tan fort en els tipus i la dificultat de comprensió de la filosofia de l'impost. Presumiblement, tot això comportarà un augment en els preus de venda dels productes, sobretot si l'empresari no coneix correctament el mecanisme de les deduccions.

- Efectes sobre la inversió: És d'esperar que l'IVA produeixi un efecte beneficiós sobre la inversió. Una raó és que amb l'IVA s'evita la penalització fiscal que amb l'ITE pateixen les inversions respecte de la mà d'obra. Amb l'ITE, els béns d'inversió estan sotmesos a l'impost dues vegades: quan adquireixen el bé i quan el venen. En canvi, la mà d'obra sols n'està sotmesa una vegada, en el moment de la venda. Aquesta situació de manifesta inferioritat de les inversions respecte de la mà d'obra desapareixerà amb l'IVA. Una altra raó de pes és que l'IVA no representa un cost per a les empreses, en canvi l'ITE sí que ho és. Quan l'IVA entri en vigència, els béns d'inversió reduiran el seu cost per als adquirents en un percentatge exactament igual al percentatge de l'ITE existent en el moment de l'establiment de l'IVA.

- Efectes sobre la tresoreria de les empreses: L'entrada en vigència de l'IVA pot produir un efecte negatiu sobre la tresoreria de les empreses. Una raó és que la quantitat pagada per les adquisicions de béns i serveis serà major amb l'IVA que amb l'ITE (al ser major el tipus impositiu), originant una major necessitat de tresoreria. Una altra raó important és que les empreses, en haver de facturar per un import major als seus clients, tendran uns majors costos financers en el descompte d'efectes i una necessitat imperativa d'ampliar tal línia de descompte.

- Efectes sobre les exportacions: És d'esperar que amb l'entrada en vigència de l'IVA es produeixi un efecte positiu sobre les exportacions, sobretot perquè aquest impost permetrà de conèixer exactament les càrregues fiscals indirectes suportades per cada producte, cosa que amb l'ITE actual no succeeix. Això permetrà una clarificació del mercat i una major transparència, beneficiant l'activitat exportadora de les empreses.

- Efectes sobre l'administració de les empreses: El pes de la gestió i recaptació de l'IVA recau sobre les empreses. Això les hi suposarà un increment important dels costos de gestió i administració. Les empreses hauran de comptar amb els medis materials i humans qualificats per a la correcta gestió de l'impost. Les que no tinguin aquests medis hauran d'incorporar-los el més prest possible. En definitiva, a curt termini els efectes seran negatius, encara que a la llarga els aspectes beneficiosos seran importants.

- Efectes sobre el frau fiscal: Dependrà, lògicament, de l'eficàcia en l'actuació de la Hisenda Pública. De fet, la Hisenda comptarà amb els mitjans necessaris per al control de l'impost i per a exigir el compliment de les seves normes a les empreses. Conseqüentment, un major control comportarà una minva del frau fiscal. Al mateix temps, el sistema de "deduccions", amb la necessitat inherent de dur una comptabili-

tat clara i correcta, ajudarà a l'eliminació progressiva del frau.

- Efectes sobre l'ocupació: Els efectes que l'IVA pugui produir sobre l'ocupació són difícils de determinar, encara que s'intueix que seran favorables. Principalment, per dues raons: La primera és que, tenint en compte que l'IVA potenciarà la inversió, és d'esperar que, paral·lelament, augmenti l'ocupació. La segona és que una major recaptació de l'impost, via IVA, pot possibilitar una rebaixa en les càrregues socials de les empreses i una reducció dels costos de personal, amb la qual cosa l'ocupació es veurà afavorida.

Pens, per últim, que els efectes beneficiosos per a l'economia del país, al manco a llarg termini, seran majors que els efectes perjudicials. De fet, el bon funcionament d'aquest impost en els estats de l'Europa Comunitària és tota una garantia.

MIQUEL ANGEL FLAQUER

a la fi bevem danone

DESCARTES, RENÉ. Discurso del Método. Ediciones Orbis S.A., 1983. Barcelona.

El breu Discurs, escassament setanta pàgines, que és el Mètode, conté molts dels principis filosòfics que conformen la visió i interpretació de la realitat d'avui en dia.

Visqué, l'autor, en la primera meitat del segle XVII i publicà el Discurs l'any 1637. Fou l'època en que a Europa es posà en funcionament el que anomenam civilització moderna.

Descartes, inventor de la filosofia i ciència modernes, fou una de les ments privilegiades que s'enfrontà amb èxit a les noves realitats. Rebutjà el coneixement heretat i, per damunt tot, allò que no pogués esser demostrat racionalment. Encara avui, el mètode racional és l'únic vàlid dins el camp de les ciències.

El Discurs és revolucionari de començament a fi, i no és gens estrany que Descartes utilitzi tota la prudència del món a l'hora de descriure'l, fins al punt que bona part de l'obra la dedica a donar proves de modèstia, humilitat i boediència vers l'alta autoritat eclesiàstica. Sobretot si recordam que Giordano Bruno fou condemnat a morir a la foguera l'any 1600, les dificultats

de tota mena de l'astrònom Kepler o les amenaces de tortura a Galileo per part de la Santa Inquisició si continuava mantenint la teoria heliocèntrica i el moviment de la terra, teories en les quals Descartes creia. En una carta escrita tres anys abans de l'aparició del Mètode, aquest deia: "Sabeu, sens dubte, que Galilea fou recentment censurat pels Inquisidors de la Fe...Encara que jo pensàs que es basaven (les teories de Galileo) en proves molt certes i evidents, no desitjaria per res del món mantenir-les contra l'autoritat de l'Església...per viure bé has de viure sense que et vegin".

Tota precaució és poca, degué pensar Descartes, així i tot publicà l'obra, de la qual la primera temeritat fou escriure-la en francès i no pas en llatí.

El discurs en fa pensar en un Descartes reposat, pacífic (encara que fou soldat), ple de sentit comú i seny. En un home conscient de la importància de la seva obra, capaç de relativitzar i comprendre les diferències culturals i de condutca entre distints pobles i homes, en una època en la qual imperava el dogmatisme. Un home que dedicà la vida a la recerca de la veritat per la qual cosa ideà un mètode racional molt fructífer.

Comentaré les sis parts de que consta el Discurs del Mètode, deixant, evidentment, tota disquisició filosòfica pe en Toni Riutort.

L'obra comença amb unes afirmacions que demostren quin és el tarannà de Descartes i l'esperit d'una època que comença: "...el poder de jutjar i distingir lo vertader de lo fals...és naturalment igual en tots els homes...la diversitat de nostres opinions no prové de que uns siguin més raonables que altres, ans solament de que conduïm nostres pensaments per diverses vies i no consideram les mateixes coses".

Encar que Descartes, caut, deixàs explícitament fora del seu sistema les Veritats Revelades, la primera pàgina és, ja, un atac frontal al pensament ortodox de l'època fonamentat en la Bíblia i Aristòtil.

L'actitud vers la nova ciència era més aviat desfavorable, per exemple Luter havia dit de Copèrnic: "Aquest estúpid vol trastocar tota la ciència astronòmica. Però la Sagrada Escripura ens diu que Josué ordenà parar el sol, i no pas a la terra". I Calvino escriví: "La terra és estable, no pot tenir moviment. Qui gosarà col·locar l'autoritat de Copèrnic per damunt la del Esperit Sant?". L'Església Catòlica detentor del monopoli de la Veritat, que guardava gelosament i cruelment davant possibles desviacions herètiques, prohibí el 1633 ensenyar o creure que el sol estava al centre de l'univers i que la terra girava al seu entorn, i fins l'any 1979 el Vaticà no revocà la condemna feta a Galileo el 1633. Ergo els Papes no son animals racionals ni saben astronomia.

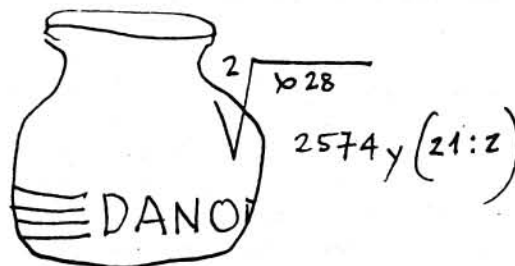
Per doner-se'n de la importància de la ciència que defensava Descartes, bastin tres exemples: 1.- L'existència dels jardins clàssics, dissenyats per primera vegada per l'arquitecte André Le Notre, basant-se en les lleis d'òptica definides per Descartes. 2.- 348 anys després s'ha aconseguit liquar el Danone. 3.- Els al·lots jugam a la "guerra de barcos", fet impossible sense la popularització de la geometria cartesiana.

A la segona part exposa les Principals regles del Mètode que són: 1.- No acceptar per vertader més que allò que conegué evidentment com a tal. 2.- Dividir cadescuna de les dificultats en tantes parts com fos possible i fos necessari per a la seva millor resolució. 3.- Ser ordenat en el pensar, començant pels objectes més simples i fàcils. 4.- Fer en tots els assumptes enumeracions completes.

Mentre no trobàs la veritat, Descartes, com tothom, havia de seguir vivint i se fabricà provisionalment Algunes regles de Moral deduïdes

del Mètode: 1.- Obeir les lleis i costums del meu país. 2.- Esser ferme i resolt en les meves accions. 3.- Canviar els meus desitjos abans que l'ordre establert del món. 4.- Dedicar la vida a cultivar la raó i progressar en el coneixement de la veritat.

A la quarta part, Proves de l'existència de Déu i de l'ànima humana o fonaments de metafísica, és on Descartes escriví la célebre parida "je pense, donc je suis" que li donà fama mundial.

Ordre de les qüestions en física és el títol de la quinta part, que sorpren ja que hom i pot trobar una intuïció del que són les actuals teories sobre l'origen del món. La idea que, prudentment, exposa Descartes és: "...encara que li hagués donat (Déu) al principi altre forma que la del caos, per tal que hagués establert les lleis de la Naturalesa i les hagués deixat obrar de la faisó que acostumen, es pot ben creure, sen menyscar el miracle de la creació, que sols amb això totes les coses purament materials haurien pogut arribar a ser amb el temps tals com ara les veim; i la seva naturalesa és molt mé fàcil de concebre quan se les veu néixer poc a poc d'aquesta manera que quan se les considera ja completament acabades".

El reste del capítol el dedica a explicar acuradament, com mai farà el metge del "seguro", el moviment del cor i les artèries. Com m'agradaria que els metges m'explicassin tan clarament les malalties, les causes, els efectes i els remeis.

A l'última part mostra, una vegada més, la nova mentalitat que es va obrint pas, demanant que s'abandoni la filosofia especulativa que enlloc condueix i se canviï per una ensenyança pràctica que serveixi per millorar la salut i el benestar material dels homes. Una demanda que no ha perdut vigència, sobretot quan un sent parlar als poderosos de la terra de guerres galàctiques i d'armaments.

Per acabar, un llibret plè de sentit comú i humanitat per llegir a l'escalfor de la xemeineia. Coito, ergo sum. llucia s'irer i fuster.

Què fa el Consell Insular en Serveis Socials

El CIM apleix una labor assistencial bàsica a través del Conjunt dels Centres que són propietat seva:

Hospital General
Hospital Psiquiàtric
Llar de la Infància
Llar de la Joventut
Llar dels Ancians
Hospital de Nit (centre d'acollida dels Marginats)
Centre de Prevenció de Drogues
Grup d'Educació Sanitària a les Escoles d'Infants.

Manté convenis amb uns altres centres tant públics com privats:

Patronat Verge de la Salut (que atén els minusvàlids psíquics)
Centre Lluerna (escola dedicada als subnormals profunds)
Can Ribes (que promou la integració dels marginats)

Facilita ajudes a totes les entitats amb finalitats socials de Mallorca, amb atenció especial a la tercera edat, problemàtica gitana, marginació i minusvàlids.

Entre els projectes imminents hi ha l'elaboració del Mapa de Serveis Socials de Mallorca.

Consell Insular
de Mallorca
c/. Palau Reial, 1

Deixaré d'aclaparar-vos durant un mes amb tanta nova experiència, per fer-vos reflexionar joiosament i estimular el vostre sentit de l'humor (que me consta que en teniu, encara que una mica amagat). El tema és de vital importància, malgrat es faci en solitari, és a dir, individualment: el CAGAR, fer del cos, evacuar el ventre, concagar-se, o bé "procés fisiològic en el qual s'expulsen els excrements fecals".

Vos ho present mitjançant un bell poema. No és propi, ho reconec. Pertany a Macari Cagané, savi del gremi i enllaç sindical del S.A.C. (m.r.) -Cooperativa de Savis Autònoms (molt riallers) - "Virtuts del Cagar" és el seu títol; guanyà el primer premi en el Certamen Setmanal del Poble d'Ensumalanca.

Aquesta obra és la demostració més important de que els savis no som caps-quadrats sense sentiments, sinó que també sabem expressar el batec del nostre cor, com els poetes, i la pudor del nostre cul, com tot mortal.

No vos faci vergonya lletgir i riure d'un fet tan normal, perquè ja ho deim en bon mallorquí:

"No hi ha cosa tan alegre
com un pet d'un cristià
perquè en sentir-lo cantar
tothom riu i ell gemega"

I com és una mica llarg, vos deix ja amb les "VIRTUTS DEL CAGAR". Passi-ho bé.

INVOCACIÓ

Maigs bonum est cagare
quam bibere et manducare.
Millor cosa és el cagar
que el beure i que el menjar.
Paraules d'un caganer
en temps que cagava bé.

PROEMI

Discrets i nobles oients,
qui apretant llavis i dents
arrufen un poc el nas
per respecte al meu "detrás",

que amb solemnitat completa
ara fa la seva feta,
crec que serà convenient
fer-vos en aquest moment
un discurs improvisat
en el qual, amb claredat,
a tots us tinc de fer veure
que jamai em podreu treure
cap feina més d'admirar
que la feina del cagar.

Procurau-me estar atents,
que provant-ho al mateix temps
per la boca i el "trasero"
sens cap vanaglòria espero
convèncer l'enteniment
amb el discurs evident,
i convèncer també el nas
amb els perfums del "detrás".

No'm diguin que só indecent
perquè davant de la gent
cago i parlo de cagar,
que és cosa que tothom fa
des del més gran al més xic,
des del més pobre al més ric,
i és molt babau qui s'amaga
de cagar, doncs tothom caga,
i com al principi he dit
vaig trobar en un llibre escrit
d'un antic savi doctor,
que es tenia per millor
en aquell temps el cagar
que el beure i que el menjar.

Això sí que ho crec molt bé
i jo us ho provaré
amb raons tan evidents
que ho veureu, nobles oients,
encara més clar que això.
Començo, doncs, ara jo
i en dus parts dividiré
el discurs que vos faré,
provant-vos en la primera
el poder de la caguera,
i mostrant en la segona
que és cosa molt sana i bona
i d'una gran excel·lència
com veureu amb evidència.

PRIMERA PART

L'Emperador de la Xina,
el Sultà de Palestina
i altres terres de l'Orient,
tots els Reis de l'Occident,
el de França, el d'Espanya,
el d'Irlanda i Gran Bretanya,
tots els Reis i Emperadors,
ducs, marquesos i senyors
que d'aquí a cent anys hi haurà,
tots els que en el món hi ha
i tots aquells que hi ha hagut,
tant poder junt no han tengut
ni jamai podran juntar
con en té el "Senyor Cagar".

Cagat homo, cagat dona
et cagat omnis persona.
Paraules d'un escolà
que no podia cagar.

Caga tot qui és animal,
caga el ric i el menestral,
caga el savi i l'ignorant,
la formiga i l'elefant,
caga el Rei i caga el Papa,
caga tot home que endrapa
i caga, per acabar,
tot qui té cul per cagar.

Aquell "currucato" fi
que tot ell és presumir
caga en més d'una ocasió
amb molt gran satisfacció;
fins les senyores més fines
corrents s'alcen les cortines
descubrint l'honest darrera
quan apreta la caguera.
L'avar que amb tan gran afany
conta el seu tresor tot l'any
i d'allí no s'alçaria
per son cosí ni sa tia
fins que ben tancat hagués
amb sis claus els seus diners,
s'alça corents sens peresa
quan li diu naturalesa
que en la necessària hi ha
negocis a despatxar;
i si estant-se allí assentat
es recorda que ha deixat
tal volta el calaix obert,
tenc jo per molt i molt cert
que prendrà paciència llarga
fins que havent buidat la carga
el senyor cul li dirà:
"Alça't d'aquí, prou n'hi ha".

El noble o l'adinerat
per donar-se dignitat,
si algú el demana per res
o està ocupat o no hi és,
i tant se fa demanar
que al pobre fa renegar;
més si apreta la caguera
anau-li prompte al darrera
i veureu com sens tardar
corrents despatxa el cagar.

I si veis com molta gent
al criat o l'assistent
a totes parts els envien,
i per si res no farien
per més que fos important,
a veure si enviaran
el criat, la minyoneta,
quan truca Donya Cagueta.

Molts diuen, doncs així pensen,
"A Roma de tot dispensen";
més jo diré a aqueixos tals
que són uns grans animals,
doncs mai a Roma hi haurà
qui dispensi de cagar.
Vull que el luxuriós diga,
quan te davant a sa amiga
i sa intenció marxa bé,
que seria lo primer
si l'incitàs la caguera,
el davant o bé el darrera.

En fi, és feina tan comuna
que sols aquell que dejuna
és el qui se'n pot lliurar
de la merda i del cagar;
més aquí entra l'obstacle
que a no ser per un miracle
no viuria pas un mes
qui no menjàs ni cagués.

Homes i dones hi ha hagut
en el món plens de virtut,
santedat i penitència,
molts d'ells han fet abstinència
en el beure i el menjar,
més mai he pogut trobar
ni en cap llibre he vist escrit
que el més gran apenedit
de cagar hagi deixat
quan el cul li ha demanat.
Jo he regirat pergamins
dels autors grecs i llatins,
he llegit tota la història
del regne de Cagatòria,
he desenterrat els ossos
del mils culs, ja xics ja grossos,
del temps antic i modern,
des del cel fins a l'infern
i al fi de tots he trobat
que en son temps tots han cagat.

Això és un precepte just;
caga aquell que hi troba gust
i cagan els que hi pateixen,
n'hi ha que cagant engreixen,
altres que hi fan espetecs,
altres que cagant fan sist,
uns tenen el cagar trist,
altres fan trap, trep, trop, trum,
altres pam, pem, pim, pom, pum,
i cadascú fa sa música
amb la merda que trafica.

Però com no acabaria
ni amb una hora ni amb un dia
el poder de la caguera,
daré fi a la part primera

diguent: Oh, auditori meu,
que tots cagant merda feu!

SEGONA PART

Oh quant utile est cagare,
quam dulce est ventrem buidare
in plasa, in horto et in monte,
in camino, prope fonte;
et si cagacio malestias
adhunc cagare inter bestias!

(Paraules d'un pobre diable
que cagave en un estable)

Jo vos contemplo parats,
oients meus molt perfumats,
i al veure que és cosa clara
tot el que us he xerrat ara,
confessareu convençuts
no ho sou tant en son poder
com és el Rei Caganer.
Però sortiu-me de por
que us tenc de fer veure jo
que si bé és molt poderós
és també molt deliciós,
molt agradable, molt sa
i molt útil el cagar.
El cagar us podrà donar
gran força per treballar,
ganes per menjar i beure,
ell farà als astres seure,
als barreterers fer barrets,
als ferrers farà estar drets,
escriure també als notaris,
dar feina als apotecaris,
als metges molt males nits,
als advocats fer escrits,
músics i escolans cantar,
als militars, barallar,
guanys molt grans als hortolans,
a tots treball i descans,
fins als sabaters fer botes
i als escarabats pilotes,
i aquell que no cagarà
res de tot això farà:
Veus aquí amb quanta raó
he dit que el cagar és bo?

Tres hores més xerraria
i encara no acabaria,
però m'avisa el darrera
que ha acabat ja la caguera
i acabaré jo diguent:
que caguin per sempre. Amén.

PROU

Estic convençut de que els responsables actuals de l'Escolar saben lo que volen i de cap on van. És gent decidida aquesta. I això, en futbol, és ben important.

Si s'ha d'engegar el massagista, com a part del programa d'austeritat implantat, se l'engega i prou. En Pedro Vidal Madrid, un home que durant els darrers anys havia servit l'Escolar, ha estat acomiadat agraint-li els serveis prestats. Enguany havia tengut oportunitat d'anar al Porto Cristo i va dir que no perquè l'Escolar el va requerir de bell nou. No ha arribat ni a Nadal. És una bona persona i com a tal serà recordat a Capdepera. Ell no sé com ens recordarà a nosaltres.

Mentrestant, he sabut lo que cobren alguns jugadors. Jo ja m'ho pensava que cobraven molt, però la realitat ha superat totes les meves previsions. No diré que sigui immoral, puix si troben qui els hi dona lo que demanen, no hi ha res que dir. Però vos puc anticipar, sense por d'equivocar-me, que el dèficit, a final de temporada serà milionari. A no ser que els directius n'hi posin dels seus, cosa que tampoc és solució.

Ni és la solució fer pagar per jugar. M'han dit que els jugadors que ara es vulguin incorporar a l'equip de 3ª Regional han d'abonar 2.500 pessetes. Això no havia passat mai i no sé que pensar. Potser hi hagi explicacions convincents, però m'estim més no sobre-les. No m'agrada això. Gens.

Tenc bons amics dins la directiva de l'Escolar i em dol dir aquestes coses. I em dol, sobretot, perquè ben sovint les opinions que un expressa són considerades com atacs personals. Si un manifesta la seva discordança ja pareix que va contra els responsables d'allò que un rebutja. El més fàcil, per mi, seria dir amén a tot. Però els que assumim el compromís d'informar a uns lectors, hem d'esser, primer de tot, sincers. Encara que dir el que un pensa, no sempre sigui el més convenient.

Per altra part, he d'aplaudir la decisió d'aquesta mateixa directiva de mantenir en Bernat Gelabert al front del primer equip de futbol, al manco fins a l'hora d'escriure aquesta pàgina.

La temptació fàcil de tota directiva és la de canviar l'entrenador quan vénen mal donades. Jo no estic d'acord en tot lo que en Bernat ha fet com entrenador de l'Escolar, però tampoc crec que la solució sigui sempre la mateixa. És més, segesc pensant que a final de temporada l'equip estarà en els primers llocs de la classificació.

El que no farà l'Escolar serà guanyar el premi a la correcció. Amb un poc de sort serà l'equip més sancionat de la categoria.

Roig

No vos dic res de les categories inferiors perquè tots sabeu més o menys com van. S'està confirmant l'estrepitosa caiguda dels juvenils, sols que està resultant més espectacular de lo que pensava. Alevines i Infantils, sense problemes. Bé, això de sense problemes és un dir, ja que els entrenadors-monitors de les categories inferiors pareix que també es queixen de que no han vist una pesseta. Ho aclariré.

El basquet ja està en marxa. Una lliga ben esperançadora en totes les categories. Millor que mai. A Na Taconera, per ara. Per poc temps, esperam. El Batle me va confirmar que ja està aprovat el fer la tribuna del camp de futbol i la nova pista polideportiva. Les obres podrien començar abans de Cap d'Any.

També ha començat el volei, amb dues victòries de l'equip local. A la pista del Club S'Auba qui els vulgui veure.

També ha començat la lliga de petanca, on sempre.

L'hivern és esport.